

ERHVERVSSKOLERNES
ELEVORGANISATION

TUBØRG
FONDET

ELEVDEMOKRATISKE ERHVERVSUDDANNELSER

– Anbefalinger til styrkelsen af
elevdemokratiet på erhvervsskolerne

ELEVDEMOKRATISKE ERHVERVSUDDANNELSER

*Anbefalinger til styrkelsen af elevdemokratiet
på erhvervsskolerne*

ELEVDEMOKRATISKE ERHVERVSUDDANNELSER

– Anbefalinger til styrkelsen af elevdemokratiet på erhvervsskolerne

© EEO – Erhvervsskolernes ElevOrganisation

Tilrettelæggelse og udarbejdelse af:

Nynne Von Der Fehr

Stine Juliane Johansen

Christian Elgaard Skjold

Benjamin Rudman

Redigering:

Anne Haugbølle Thomsen

Grafisk design: Katrine Bønsøe

Illustrationer: Randi Hagemann

Tryk: KLS Pure Print

Udgiver:

EEO – Erhvervsskolernes ElevOrganisation

Vibevej 31, 1.sal

2400 København N

www.eeo.dk

1.udgave, 1. oplag

ISBN 978-87-973109-0-8

Trykt i Danmark 2021

Alle rettigheder forbeholdes. Tekster må frit gengives til ikke-kommerciel brug med behørig kildeangivelse.

INDHOLD

FORORD	9
INDLEDNING	11
Kære læser	12
Hvordan kan du bruge inspirationshæftet?	13
Læsevejledning	14

KAPITEL 1 – OM PROJEKTET OG EEO

Introduktion til projektet	16
Baggrunden for projektet	17
Hvem er EEO?	18
EEO's arbejde med elevinddragelse	19
EEO's definition af elevdemokrati	19
Elevråds konsulenternes arbejde	20
Udbud af EEO's workshops	21
Definition af elevinddragelse og demokratisk dannelse	22

KAPITEL 2 – PROJEKTETS UNDERSØGELSE

Undersøgelsen bag anbefalingerne	26
Undersøgelsens hovedpointer	27
Undersøgelsens fire forandringspotentialer	28

KAPITEL 3 – SYSTEMATISERING AF ELEVINDDRAGELSE

Systematisering af elevinddragelse	30
Inddrag elevrådet i planlægningen	30
Skab elevinddragelse gennem tre strategier	32
Eksempel på et årshjul for skoleåret	33
Eksempel på en elevinddragende øvelse – dialogcirklen	34
Tre gode råd til skolens udvælgelse af kontaktlærere	36
Udvælg en engageret kontaktlærer for elevrådet	37
Skoleunderstøttet elevindflydelse	37

KAPITEL 4 – OPLYSNING TIL FRIVILLIGT ELEVDEMOKRATISK ARBEJDE

Oplysning til frivilligt elevdemokratisk arbejde	40
Systematisk oplysning om elevråd	41
Udbred elevernes kendskab til skolens elevråd	43

KAPITEL 5 – ENGAGEMENT OG MOTIVATION TIL ELEVRÅDSARBEJDE

Engagement og motivation til elevrådsarbejde	46
Øg elevengagementet	47
Opbakning fra skolens ansatte	48
Elevrådets sociale fællesskab	49
Eksempler på sociale arrangementer afholdt af skolens elevråd	50

KAPITEL 6 – ELEVRÅDSARBEJDE UNDER PRAKTIKPERIODER

Elevrådsarbejde under praktikperioder	54
Informér eleverne om deres muligheder	54
Overlevering af elevrådsarbejde	55
Genintegration i elevrådet	55
Informationsmateriale til virksomheden	56
Eksempel på informationsmateriale til virksomheden	58
Fleksibel mødedeltagelse	59

KAPITEL 7 – ELEVRÅDSBEKENDTGØRELSEN

Elevrådsbekendtgørelsen	61
Bekendtgørelse om elevråd ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse	62
Bekendtgørelsens vigtigste punkter	66
Oversigt over bekendtgørelsen	66
AFRUNDING	68
VIL DU VIDE MERE?	68

FORORD

I Danmark er vi rigtig gode til at sige vores mening højt. Langt de fleste danske unge deltager også aktivt i de demokratiske forummer, de har tilgængelige – heriblandt elevrådet på deres skole.

I takt med at danske unge generelt bliver bedre til at engagere sig i den offentlige debat, daler den demokratiske deltagelse desværre hos elever på erhvervsuddannelserne. Derfor er det særligt vigtigt, at man ”serverer” elevdemokrati på den rigtige måde til netop denne målgruppe.

I dette inspirationshæfte finder du fire ”opskrifter” på, hvordan du som leder eller underviser kan være med til at tilføje de ingredienser, der tilsammen udgør levedygtige og velfungerende elevråd. Hæftet giver konkrete værktøjer til, hvordan du sammen med eleverne kan udnytte elevrådets potentiale.

Demokratisk dannelse er en central del af elevers almendannelse. Det er derfor vigtigt, at du som underviser eller leder arbejder for at styrke skolens lokale elevdemokrati i samarbejde med eleverne.

Vi håber, at du vil få gavn af de fire forandringspotentialer, der er beskrevet i hæftet. Forhåbentlig kan de være med til at udvikle og opretholde bæredygtige elevråd og demokratisk bevidste unge.

God læselyst!

Julie, Kira og Kaja

Formandskabet 2021 – Erhvervsskolernes ElevOrganisation

”

*Ungdommen er fremtidens fundament.
Derfor er det vigtigt, at de unge allerede fra
en tidlig alder tager stilling til deres egen
hverdag og handler derefter*

– Erhvervsskolernes ElevOrganisation

INDLEDNING

KÆRE LÆSER

Erhvervsskolernes ElevOrganisation (EEO) har udarbejdet dette inspirationshæfte til dig, der ønsker at styrke elevdemokratiet på landets erhvervsskoler gennem elevinddragelse.

Måske er du ansat på en erhvervsskole og interesseret i, hvordan du kan være med til at fremme og understøtte elevrådsarbejdet. Måske arbejder du på anden vis med unge og ønsker at øge dit kendskab til praksisser omkring elevrådsarbejde. Måske er du erhvervsskoleelev og ønsker at tage sagen i egen hånd. Eller måske er du noget helt fjerde.

Uanset hvad kan du heri få viden om vores projekt, undersøgelse samt anbefalinger til, hvordan man i praksis kan skabe mere elevinvolvering og sikre, at elevernes stemme bliver hørt.

For EEO er demokrati ikke blot at afgive sin stemme til et politisk valg. Det er også at tage ejerskab over sin egen hverdag og føle sig hørt og inddraget.

HVORDAN KAN DU BRUGE INSPIRATIONSHÆFTET?

Inspirationshæftet er til dig, der til dagligt beskæftiger sig med elevinddragelse på den ene eller anden måde. Hæftet kan bruges af mange, men det er især relevant for skoleledere, ansatte og elever på erhvervsskoler samt andre, der beskæftiger sig med elevdemokrati og elevinddragelse inden for erhvervsuddannelsesområdet.

Helt konkret skal hæftet være med til at give dig et bud på, hvordan man kan løse nogle af de udfordringer, der kan hæmme elevrådsarbejde og elevinddragelse på landets erhvervsskoler.

Selvom hæftet ikke kan løse alle problemer, der kan opstå, så kan det være med til at give inspiration og idéer til, hvad du kan gøre for at styrke elevernes demokratiske stemme, bevidsthed og deltagelse.

HVAD ER INSPIRATIONSHÆFTETS FORMÅL?

- Introduktion til EEO's projekt "Elevdemokratiske Erhvervsuddannelser".
- Præsentation af projektets undersøgelse om elevråd og elevinddragelse på erhvervsskoler.
- Redegørelse af de udfordringer, der kan modarbejde elevrådsarbejdet.
- Give inspiration og anbefalinger til, hvordan man kan skabe aktive elevråd og elevinddragelse på erhvervsskoler.

LÆSEVEJLEDNING

Hæftet kan bruges som et opslagsværk og inspirationsværktøj for aktører, der interesserer sig for eller beskæftiger sig med elevrådsarbejde og elevinddragelse på erhvervsskoler.

Kapitel 1 introducerer projektets formål og baggrund samt redegør for EEO's virke, og hvordan organisationen arbejder med elevinddragelse og elevdemokrati til daglig. Foruden dette giver kapitlet en kort definition af elevinddragelse og demokratisk dannelse samt vigtigheden af denne.

Kapitel 2 giver dig et indblik i den undersøgelse, der blev foretaget i forbindelse med projektets opstart i efteråret 2020, og hvilke konklusioner, den har kunne drage.

Kapitel 3-6 beskæftiger sig med fire emner, der i hæftet refereres til som *forandringspotentialer*. Det drejer sig om:

**SYSTEMATISERING AF
ELEVINDDRAGELSE**

**OPLYSNING TIL FRIVILLIGT
ELEVDEMOKRATISK ARBEJDE**

**MOTIVATION OG ENGAGEMENT I
ELEVRAÐSARBEJDE**

**ELEVRAÐSARBEJDE UNDER
PRAKTIKPERIODER**

Emnerne er udvalgt på baggrund af projektets indledende undersøgelse. De karakteriserer nemlig alle områder, som elever og/eller ansatte har karakteriseret som problematiske i indsatsen for at etablere eller bibeholde elevråd på erhvervsskoler.

I forlængelse af hvert kapitel skitseres en række anbefalinger, der tager udgangspunkt i undersøgelsens fund. I denne del af hæftet får du et indblik i forhold, der har vist sig at være problematiske i arbejdet for at etablere elevråd, engagere elever og mindske frafaldet af elevrådsrepræsentanter.

Endeligt omhandler kapitel 7 bekendtgørelsen om elevråd, der gælder for institutioner for erhvervsrettede uddannelser. Der er her tilføjet en kort oversigt over de krav, som bekendtgørelsen stiller skolernes ledelse, samt hvilke rettigheder eleverne har.

KAPITEL 1

OM PROJEKTET OG EEO

INTRODUKTION TIL PROJEKTET

I efteråret 2020 foretog EEO en undersøgelse blandt 1.171 elever og 161 ansatte på forskellige erhvervsskoler rundt i landet. Undersøgelsen havde til formål at vise, hvorvidt der er en reel udfordring med at sikre velfungerende, aktive elevråd på skolerne.

Undersøgelsen viste, at flere af de deltagende skoler er udfordret, når det drejer sig om etableringen og opretholdelsen af elevråd, og at det blandt andet skyldes manglende oplysning og kendskab til skolens elevråd, vekslende praktikforløb samt manglende eller dalende engagement blandt skolens elevrådsrepræsentanter.

Undersøgelsen er startskuddet på EEO's 3-årige projekt, der har til formål at adressere de udfordringer, der er forbundet med elevrådsarbejdet. Projektet er støttet af Tuborgfondet.

Under titlen *Elevdemokratiske Erhvervsuddannelser* vil projektet indgå i et samarbejde med seks forskellige erhvervsskoler, hvor EEO i samspil med skolens parter skal afprøve og udvikle nye, konkrete værktøjer til at optimere elevrådsarbejdet.

Sideløbende vil der blive udviklet guide- og undervisningsmateriale, der kan anvendes af elever, undervisere og skoleledere på landets erhvervsskoler.

Samlet skal indsatsens erfaringer resultere i en *best practice guide*, der har til formål at understøtte elevernes demokratiske stemme og deltagelse gennem hele deres uddannelsesforløb.

BAGGRUNDEN FOR PROJEKTET

EEO sætter fokus på elevdemokrati, fordi alle elever har ret til at blive hørt og få en betydningsfuld stemme. Som et direkte bindeled mellem elever og skolens ledelse er elevråd med til at skabe rammer for et demokratisk arbejde, som afspejler resten af samfundet.

Desværre oplever alt for mange erhvervsskoler udfordringer med at etablere og opretholde elevråd. Det betyder ikke alene, at elevernes demokratiske stemme undermineres. Det går også ud over deres motivation, trivsel og læring på skolen.

Derudover har EEO erfaret, at erhvervsskoleelever er udfordret på deres demokratiske selvforståelse og selvtillid. Eleverne er mindre tilbøjelige til at stemme ved politiske valg, og flere af dem tror – desværre og fejlagtigt –, at de ikke er lige så kvalificerede til at deltage i demokratiet end andre (EEO, 2019).

Med projektet ønsker EEO at undersøge, hvordan man kan tage højde for de udfordringer, der kan være forbundet med elevrådsarbejdet. Gennem udvikling af konkrete metoder vil projektet sikre veletablerede elevråd, der øger elevernes demokratiske deltagelse, engagement og indflydelse.

Projektet skal bidrage til mere viden om og flere metoder til elevinddragelse og fastholdelse af frivillige elevrådsrepræsentanter på erhvervsskoler og på længere sigt højne elevernes samfundsengagement og mod på at deltage i det danske demokrati.

HVEM ER EEO?

EEO blev stiftet i 1996 af elevråd på de tekniske erhvervsskoler og repræsenterer i dag elever fra de tekniske erhvervsuddannelser (inklusiv EUX), HTX samt SOSU- og PAU-uddannelserne.

Som elevorganisation varetager EEO elevernes interesser. Det betyder, at det er eleverne, der bestemmer, hvad EEO skal kæmpe for. EEO's hovedbestyrelse består derfor udelukkende af elever, der er demokratisk valgt ind.

EEO afholder to årlige stormøder: en kongres og et landsmøde. Til disse arrangementer samles elever fra hele landet for at diskutere, og på demokratisk vis beslutte, hvad EEO skal kæmpe for det pågældende år og hvem, der skal stå i spidsen for arbejdet i hovedbestyrelsen.

Ligesom elevråd repræsenterer deres skolekammerater og sikrer, at de har én samlet stemme overfor eksempelvis skolens ledelse, kan EEO således betragtes som elevernes nationale elevråd, der blander sig i den offentlige debat og udtaler sig til politikere og andre beslutningstagere på vegne af landets elever.

EEO'S ARBEJDE MED ELEVINDDRAGELSE

Hvert år besøger EEO i gennemsnit 74 elevråd på landets erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner (herunder HTX) for at oplyse eleverne om deres rettigheder og for at oprette, understøtte og fastholde de elevråd, der er medlem af organisationen.

Hvis alle nye elever skal oplyses om elevrådsarbejdet og deres rettigheder som elevrådsrepræsentanter, er der behov for at klæde skolerne godt på. Det indebærer blandt andet en vejledning i, hvordan de strategisk og organisatorisk kan arbejde med elevinddragelse og motivation af eleverne.

EEO'S DEFINITION AF ELEVDEMOKRATI

For EEO er demokrati ikke blot en stemme til et valg - det er en tankegang i selv sig. Det er en mulighed for at få indflydelse på sin egen hverdag og påvirke det samfund, som vi alle er en del af.

Ungdommen er fremtidens fundament, og derfor mener EEO, at det er vigtigt, at de unge allerede under deres uddannelse både lærer og oplever, hvad det vil sige at være en demokratisk borger. Det er vigtigt, at de fra en ung alder tager stilling til deres egen hverdag og handler derefter.

Ved at integrere demokratisk dannelse i elevernes uddannelsesforløb, motiveres de også til at deltage aktivt og demokratisk i samfundet. Da det er dem, der har deres daglige gang på skolen, er det også dem, der er eksperterne, når deres problemer og udfordringer skal udpeges. Af den grund bør de få indflydelse på de forhold, der er relevante for dem og deres hverdag som f.eks. indeklima, undervisningsmiljø, faciliteter og praktikpladser.

Det lokalt forankrede elevdemokrati, som skolens elevråd er med til at realisere, er afgørende for elevernes medbestemmelse. EEO mener derfor, at skolerne skal være med til at skabe de bedste forudsætninger for elevrådets trivsel.

ELEVRÅDSKONSULENTERNES ARBEJDE

Alle danske erhvervsskoler har mulighed for at få besøg af EEO's elevrådskonsulenter. Sammen med organisationens aktive elever er det elevrådskonsulentens opgave at hjælpe eleverne med at oprette, opretholde og organisere deres elevråd samt hjælpe dem og deres kontaktlærere med at afholde elevrådsmøder.

Til disse besøg fortæller elevrådskonsulenten om EEO og afholder workshops eller kurser om det gode elevrådsarbejde. Som elev kan man selv tage kontakt til en elevrådskonsulent for at arrangere et skolebesøg eller for at få hjælp til opstarten af sit elevråd. Det samme gælder for skolens kontaktlærere. Elevrådskonsulenten kontakter ligeledes skolerne og elevrådene for at følge op på hvordan det går.

Formålet med elevrådskonsulentens arbejde er at gøre det så nemt at udføre elevrådsarbejdet som muligt, så elevernes egne stemmer og indsats styrkes, og de oplever medbestemmelse samt indflydelse på deres skole og uddannelse. I det følgende kan du se eksempler på nogle af de workshops, EEO tilbyder elevrådene.

” Jeg synes, at det er helt vildt inspirerende at se på unge mennesker, der har så meget gejst og energi til at ændre ting. De tager ikke tingene for givet, og de har en tro på, at hvis der er noget, de gerne vil ændre, så kan de også få det ændret. Det er helt vildt inspirerende – både på erhvervsskolerne, men også ude i demokratiet generelt, at man tror på, at man kan ændre tingene, hvis man ikke synes de er, som de skal være.

– Malthe, elevrådskonsulent hos EEO

EEO skræddersyer gerne workshops til specifikke ønsker eller udfordringer med fokus på elevdemokrati. Ønsker du at vide mere om EEO's elevrådskonsulenter og deres arbejde, er du altid velkommen til at kontakte EEO.

UDBUD AF EEO'S WORKSHOPS

DET AKTIVE ELEVRÅD – FÅ JERES PROJEKTER INDFØRT

EEO kan hjælpe jer med at afklare, hvorfor I ikke får lavet eller gennemført noget. EEO kan give jer nogle værktøjer til at arbejde handlingsorienteret på jeres møder, nedsætte udvalg og arbejde bedre sammen.

VARIGHED: 1,5-2 TIMER.

REKRUTTERING, MOBILISERING OG FASTHOLDELSE

Denne workshop er for jer, der oplever, at elevrådsrepræsentanterne for ofte falder fra. EEO rådgiver jer om, hvordan I rekrutterer nye repræsentanter, og hvordan I løbende fastholder dem. Derudover hjælper vi jer med at lægge en plan, så I nemmere kan handle på det. EEO kan også hjælpe med at rekruttere nye repræsentanter til elevrådet ved at holde motivationstaler i klasserne eller til samlinger.

VARIGHED: 1-1,5 TIME.

FÅ INDFLYDELSE PÅ JERES SKOLE

EEO kan hjælpe jer med at finde de gode argumenter, som I skal gå til skolens ledelse med, lave et projektforslag med budget, eller undersøge hvordan I kan få penge andre steder fra. Hvis det går helt i hårknode med ledelsen, kan EEO også gå i dialog med dem.

VARIGHED: 1-1,5 TIME.

FORSTÅ DINE VEDTÆGTER OG RETTIGHEDER

EEO hjælper med at forstå og ændre vedtægter, så de giver mening for netop jeres elevråd. Formålet med elevrådsvedtægter er, at de skal varetage elevernes rettigheder og sørge for, at elevrådsarbejdet og elevrådsvalget passer til netop jeres skole og jeres elevrådsrepræsentanter.

VARIGHED: 1,5-2 TIMER.

FREMTIDSVÆRKSTED

Fremtidsværksted hjælper jer til at finde ud af, hvad I vil ændre, og hvordan I vil ændre det. Når workshoppen er færdig, har I sammen aftalt et projekt, som elevrådet kan arbejde videre med og lavet en handlingsplan. Elevrådet kan også selv holde fremtidsværksted. Guiden hertil kan findes i EEO's Elevrådshåndbog (2019) på side 23.

VARIGHED: 1,5-2 TIMER.

EEO KAN HJÆLPE MED ALT

Alle elevråd har individuelle udfordringer, derfor skræddersyer EEO oplæg/workshops, så de hjælper til at løse lige netop jeres udfordringer. EEO hjælper med alt, herunder alle former for organiseringsudfordringer: gode møder, godt sammenhold og god kontakt med de andre elever. EEO kan hjælpe med, at I får en god elevrådsopstart og får lagt en plan.

VARIGHED: 1,5-2 TIMER.

DEFINITION AF ELEVINDDRAGELSE OG DEMOKRATISK DANNELSE

EEO's undersøgelse har vist, at erhvervsskoler vægter elevinddragelse højt, men at skolernes ansatte oplever det udfordrende at involvere eleverne i tilstrækkelig grad.

Næsten halvdelen af de adspurgte elever svarer ligeså, at de i mindre grad eller slet ikke oplever at blive involveret i beslutninger, der vedrører deres skolegang. Eleverne ønsker med andre ord at få mere indflydelse og tage mere ejerskab over deres egen skolegang.

Elevinddragelse kan beskrives som en kontinuerlig proces mellem elever og undervisere, hvor samarbejde og udvikling vægtes højt. I denne proces får eleverne, gennem indflydelse og aktiv deltagelse i undervisningen, medejerskab over deres egne læringsprocesser og opnår derigennem indflydelse på deres skolegang (Andersen, Jeppesen. & Gloy, 2014: 44). Samtidig kan en større elevinvolvering være med til at øge trivslen og læringen hos eleverne (DCUM, 2020: 2).

EEO arbejder for at fremme indsatser, der inddrager eleverne i emner, der har betydning for deres uddannelse og skolegang. Eleverne har ret til at blive hørt i forhold, der omhandler de fysiske, psykiske og praktiske forhold på deres uddannelse.

Der bør tages højde for, at alle elever er forskellige, og at det derfor er vigtigt at skabe forudsætninger og rammer, som sikrer, at alle elever kan blive hørt. Det er afgørende, at skolen vægter elevernes holdninger i beslutninger og tager dem alvorligt. Det giver eleverne en følelse af at være en værdsat og vigtig del af skolen.

Den demokratiske dannelse af unge på landets ungdomsuddannelser er afgørende for de unges arbejdsmæssige og demokratiske liv, og derfor spiller elevinddragelse og demokratisk motivation en vigtig rolle.

I skolens daglige virke betyder mere elevinddragelse, at eleverne får en større indsigt i skolens beslutningsprocesser samt erfaring med hvilke metoder og formål, der indgår i deres undervisning.

Et centralt led i den demokratiske dannelse er, at eleverne bliver opmærksomme på deres egen demokratiske stemme i samfundet, og at de kan være med til at påvirke samfundet i den retning, de ønsker.

En mere elevinddragende hverdag på de danske erhvervsskoler bidrager ligeledes til bedre trivsel hos eleverne, idet eleverne vil opleve øget ejerskab og medansvar for deres undervisning, uddannelse og skole.

”

Hvis man vil have elevråd til at lykkes, så er det vigtigt, at man som erhvervsskole beslutter sig for, at man vil give eleverne nogle succesoplevelser. Her taler jeg om, at man er nødt til at give dem lov til at mærke, at de også lykkes med nogle ting, så de synes, at det har været indsatsen værd.

– Jens Christian, uddannelseschef på Skive College

KAPITEL 2

PROJEKTETS UNDERSØGELSE

UNDERSØGELSEN BAG ANBEFALINGERNE

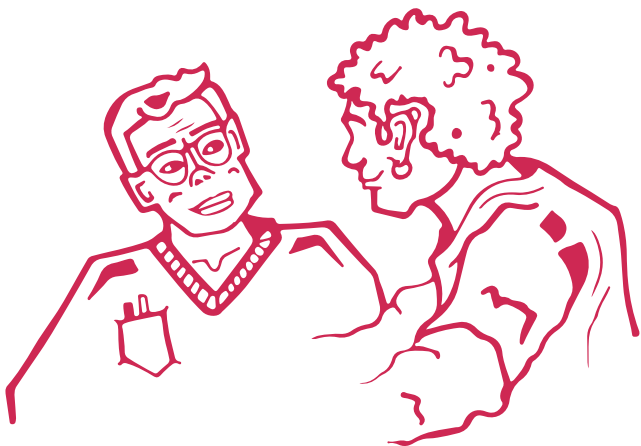
Inspirationshæftet er blevet til på baggrund af en undersøgelse, som EEO foretog i 2020 i forbindelse med projektets opstart. Undersøgelsen havde til formål at afdække erhvervsskolernes organisatoriske arbejde med elevinddragelse og understøttelse af elevråd samt elevernes oplevelse af skolernes elevinddragende arbejde.

Det er et velkendt problem, at mange erhvervsskoler oplever udfordringer, når det kommer til at skabe elevinddragelse samt velfungerende og aktive elevråd. Dog er elevinddragelse forholdsvist underbelyst fra et elevperspektiv. Elevernes oplevelser og erfaringer med skolernes inddragende indsats er derfor i centrum her.

Undersøgelsen bestod af en kvantitativ rundspørge blandt 1.171 elever og 161 relevante ansatte samt en kvalitativ interviewundersøgelse bestående af interviews med 16 nuværende eller tidligere elevrådsrepræsentanter samt fire ansatte i skoleledende funktioner på en række erhvervsskoler. Her blev de spurgt ind til:

- Hvorvidt og hvordan eleverne er oplyst om deres rettigheder.
- Hvordan og i hvor høj grad eleverne inddrages i deres skolegang.
- Hvilke udfordringer de hver især støder på ifm. elevråd og elevinddragelse.
- Hvad der motiverer eleverne til elevråds- og andet udvalgsarbejde.

Undersøgelsens fund danner grundlaget for de anbefalinger, der præsenteres i kapitel 3-6.

UNDERSØGELSENS HOVEDPUNKTER

Undersøgelsen viser, at 95,7% af de adspurgte ansatte finder det vigtigt at inddrage eleverne i forhold, der har indflydelse på deres skolegang.

Alligevel fremgår det af undersøgelsen, at de fleste skoler oplever udfordringer med at skabe elevinddragelse og velfungerende elevråd, hvilket blandt andet skyldes manglende engagement og elevernes vekslende praktikperioder.

Halvdelen af de adspurgte elever giver udtryk for, at de kun i mindre grad eller slet ikke oplever at blive involveret i beslutninger, der har indflydelse på deres uddannelse og skolegang. 41,2% giver udtryk for et ønske om mere indflydelse og 42,9% mener, at skolen kunne gøre mere for at inddrage eleverne.

- Undersøgelsen har vist, at frafald i elevrådet kan skyldes:
- Mangel på kendskab til elevrådsarbejdet.
- Begrænset gennemførsel af elevernes initiativer og ændringsforslag.
- Stor afstand mellem skole og virksomhed i praktikperioder.
- Risiko for at gå glip af værdifuld læring, når møderne lægges samtidig med undervisningen.
- Mangel på overlevering ved udskiftning blandt elevrådsrepræsentanter.

Der er samtidig en udfordring forbundet med utilstrækkelig information om elevernes ret til at organisere sig i elevråd. 64,2% af eleverne svarer, at skolen ikke har oplyst dem om muligheden for at være medlem af et elevråd, og hele 74,8% af eleverne ønsker heller ikke selv at tage del i elevrådsarbejdet.

Et manglende engagement til elevrådsarbejdet kan skyldes flere ting. Dog fremhæver eleverne blandt andet manglende oplysning og kendskab til elevrådet som særlig grund til, at det kan være svært at hverve nye repræsentanter til det eksisterende elevråd og ligeså sikre sig, at de eksisterende repræsentanter ikke falder fra.

Derudover bliver manglende gennemførsel af elevrådets initiativer fremhævet som en årsag til manglende engagement. 66,4% af eleverne tilkendegiver, at de ikke har formået at få noget gennemført i den tid, de var aktive i elevrådet.

66% af de ansatte peger på elevernes praktikforløb som et bånd for fastholdelsen af elevråd, mens 61% tilmed mener, at praktikperioderne kan besværliggøre elevinddragelsen i det skoleudviklende arbejde.

Det er problematisk, at elevrådsarbejdet bliver udfordret af de skiftende skole- og praktikperioder for elever, der tager en erhvervsrettet uddannelse. Det skyldes, at elever i praktik netop kan bidrage med relevant viden til de øvrige elever og sætte fokus på tematikker, der er særegne for hovedforløbet.

Det er derfor vigtigt at finde frem til løsninger, der tilgodeser erhvervsuddannelsernes særlige struktur, så eleverne ikke står i en situation, hvor de skal vælge mellem deres demokratiske deltagelse i skolens elevrådsarbejde og arbejdet under praktikforløbene.

UNDERSØGELSENS FIRE FORANDRINGSPOTENTIALER

På baggrund af undersøgelsens hovedpointer kan der udledes fire emner, der opleves som særligt hæmmende for elevinddragelse og bæredygtige elevråd. Disse fire emner skal ses som forandringspotentialer, idet de – som ordet indikerer – har potentialet for at skabe positiv forandring.

De fire forandringspotentialer er:

**SYSTEMATISERING AF
ELEVINDDRAGELSE**

**OPLYSNING TIL FRIVILLIGT
ELEVDEMOKRATISK ARBEJDE**

**MOTIVATION OG ENGAGEMENT I
ELEVRAADSARBEJDE**

**ELEVRAADSARBEJDE UNDER
PRAKTIKPERIODER**

I de følgende kapitler vil forandringspotentialerne blive uddybet, og der vil blive præsenteret en række konkrete anbefalinger til, hvordan nogle af udfordringerne kan løses. Anbefalingerne skal fungere som inspiration til skolernes videre indsats med at sikre elevdemokrati.

KAPITEL 3

SYSTEMATISERING AF ELEVINDDRAGELSE

SYSTEMATISERING AF ELEVINDDRAGELSE

Det første forandringspotentiale er muligheden for at gøre inddragelsen på skolen mere systematisk.

Undersøgelsen viser, at elevinddragelse spiller en vigtig rolle for de ansatte, men at 51,7% alligevel oplever, at det er udfordrende at inddrage eleverne i undervisningen.

Dette kan imødekommes ved at inkorporere en systematik for elevinddragelse i planlægningen af skoleåret og ligeså fastsætte et fælles didaktisk fundament for, hvordan eleverne kan opnå indflydelse på og i undervisningen.

% 95,7 procent af de ansatte mener, at det er vigtigt, at eleverne inddrages i forhold, der har indflydelse på deres skolegang.

I undersøgelsen svarer 62,7% af de ansatte, at elevråds- og bestyrelsesarbejde udgør et vigtigt og dannende aspekt af uddannelsen. Dog svarer 64,4% også, at de ikke mener, at elevrådsarbejdet har indflydelse på udviklingen af uddannelses- eller undervisningsforhold.

I de følgende afsnit præsenteres en række forslag til, hvordan skolerne med fordel kan skabe en systematik for deres elevinddragelse.

INDDRAG ELEVRÅDET I PLANLÆGNINGEN

For at sikre en fast systematik for, hvordan skolens ledelse og ansatte løbende gennem skoleåret kan inddrage eleverne, anbefales det, at der udarbejdes en plan, som indebærer konkrete målsætninger for elevernes forløb. Det skal sikre, at man ikke taber eller undgår at involvere eleverne undervejs i skoleåret.

Det kan blandt andet gøres ved at inddrage elevrådet i planlægningen af de elevinddragende indsatser for skoleåret.

Til første eller andet elevrådsmøde anbefales det, at kontaktlæreren afsætter tid til at:

- Afholde en forventningsafstemning.
- Planlægge mødeinterval og arbejdsstruktur.
- Komme med forslag til skolens elevinddragende indsatser for det pågældende skoleår.
- Drøfte elevrådsrepræsentanternes rolle under praktikperioden.
- Fastsætte realistiske mål, der kan gennemføres på 20 uger.
- Facilitere valg til andre etablerede udvalg; f.eks. fælleselevråd, bestyrelse og lokale uddannelsesudvalg.

Vores undersøgelse viser, at elever i praktikforløb er mere tilbøjelige til at fortsætte elevrådsarbejdet, hvis de har vigtige ansvarsposter. Det er dog vigtigt, at det er eleverne selv, der har valgt at påtage sig posten frivilligt, da det vil gøre dem mere tilbøjelige til at forblive motiveret og engageret i arbejdet. Af samme grund opfordres der til, at elevråd selv uddelegerer posterne.

Udvalgsarbejde og ansvarsposter kan således være med til at skabe en motiverende arbejdsstruktur og øge sandsynligheden for, at eleverne fortsætter deres elevrådsarbejde i praktikperioder.

Hvad er ifølge undersøgelsens ansatte de vigtigste forhold, som eleverne bør have indflydelse på?

- Sociale arrangementer på skolen.
- Skolens fysiske rammer; herunder undervisningsmiljø.
- Skolens politik.
- Elevernes praktikplads.
- Undervisningen; herunder fagindhold og underviserens didaktik.

SKAB ELEVINDDRAGELSE Gennem TRE STRATEGIER

Ifølge undersøgelsen mener langt over halvdelen af skoleledere og øvrige ansatte, at det er vigtigt at involvere eleverne i forhold, der har indflydelse på deres skolegang. Dog inddrages eleverne på flere af skolerne ikke i tilstrækkelig høj grad.

Med et helhedsorienteret fokus kan skolernes praksis for elevinddragelse med fordel styrkes. Der anbefales følgende strategier:

- Elevinddragelse gennem elevråd og andre udvalg
- Elevinddragende didaktik og undervisning
- Elevinddragende aktiviteter

De ovennævnte strategier kan med fordel inddrages løbende gennem hele skoleåret.

I det følgende præsenteres et eksempel på et årshjul, hvor alle tre strategier er inkorporeret samt en elevinddragende aktivitet. Begge dele er alene tiltænkt som inspiration og vejledning. Det anbefales, at de tilpasses skolens reelle og lokale behov.

EKSEMPEL PÅ ET ÅRSHJUL FOR SKOLEÅRET

JANUAR: Elevrådsrepræsentanter oplyser om og engagerer nye elever i elevrådet samt sørger for formel overlevering til det nye elevråd.

START AUGUST: Udvikling af fælles fundament for elevinddragende didaktik og evalueringspraksis.

AUGUST: Elevrådsrepræsentanter involveres i oplysning om elevråd, udvalg og andre elevinddragende aktiviteter.

SLUT AUGUST: Opstart af elevråd, elevrådet planlægger elevrådsarbejdet, og der vælges elevrådsrepræsentanter til andre udvalg.

DECEMBER: Elevrådsrepræsentanter udvælges, engageres og klædes på til at rekruttere nye elevrådsrepræsentanter til udvalg.

SLUT DECEMBER: Elevrådsrepræsentanter, der skal i praktik, reviderer deres tidsplan for elevrådsarbejdet i henhold til praktikforløbet og fastsætter deres rolle, omfang, karakter og tidspunkt for mødedeltagelse.

ÅRSHJUL

SEPTEMBER: Eleverne brainstormer i klasserne, og det besluttes, hvor og hvordan budskaberne videregives.

OKTOBER: Eleverne brainstormer igen i klasserne, og det besluttes, hvor og hvordan budskaberne skal videregives.

SLUT OKTOBER: Afvikling af stormøde for alle skolens elever med henblik på at inddrage eleverne i skoleudviklende arbejde.

NOVEMBER: Eleverne brainstormer i klasserne, og det besluttes, hvor og hvordan budskaberne skal videregives.

SLUT NOVEMBER: Evaluering af hvorvidt elevrådet har fået indflydelse på forhold, der vedrører deres skolegang.

EKSEMPEL PÅ EN ELEVINDDRAGENDE ØVELSE

– DIALOGCIRKLEN

HVAD: Dialogcirklen er et værktøj for undervisere, der ønsker at skabe dialog mellem sine elever i undervisningen. Gennem dialog skal underviseren vejlede eleverne om et givent emne. De skal i fællesskab komme frem til udfordringer, problemstillinger og evt. løsninger til disse.

HVORFOR: Formålet med dialogcirklen er at tilstræbe viden gennem samarbejde. Det er en kreativ proces, hvor det er vigtigt, at alle kom-

mer til orde og bliver hørt. Eleverne får en indsigt i, hvad det vil sige at være en del af en demokratisk proces, hvor alle har ret til at sige sin holdning, og hvor de oplever, at alle bliver hørt og taget alvorligt. Dialogcirklen kan engagere eleverne i undervisningen samtidig med, at den giver mulighed for at kommunikere på demokratisk vis.

HVORDAN: Underviseren vælger på forhånd et tema eller en genstand, der skal fungere som afsæt for dialogen. Derefter er det vigtigt, at underviseren sætter nogle realistiske mål for undervisningen, og hvad eleverne skal få ud af den. Eleverne kan på forhånd have læst en tekst eller undersøgt en metode, genstand eller bestemt teknik, som dialogcirklen tager udgangspunkt i.

Rent praktisk er det vigtigt, at eleverne og underviseren placerer sig i en cirkel, så alle har mulighed for at se og høre hinanden. Det er med til at skabe de bedste forudsætninger for gennemførsel. Holdet af elever, der deltager i cirklen, skal helst ikke være mere end 10-12, da flere vil mindske sandsynligheden for, at alle kan nå at komme til orde. Er der flere elever i klassen, er en alternativ løsning, at dialogcirklen udøves af to omgange.

Underviseren introducerer dialogcirkkens emne og lader derefter eleverne tage ordet. Underviseren har en vejledende rolle i øvelsen, og det er derfor ikke hans eller hendes opgave at undervise i løbet af øvelsen. Underviseren skal komme med opfølgende og vejledende spørgsmål og sørge for, at alle elever får taletid. Underviseren afrunder øvelsen ved at opsummere, hvad eleverne har snakket om.

TRE GODE RÅD TIL SKOLENS UDVÆLGELSE AF KONTAKTLÆRER

1. BESKRIV HVAD KONTAKTLÆRERROLLEN INDEBÆRER.

Der opfordres til, at skolen forud for valg af kontaktlærer afsætter tid til at informere underviserne, om hvad det vil sige at være kontaktlærer, hvilke forventninger der er til rollen, samt hvor meget tid og hvor mange ressourcer rollen kræver. Ved at afsætte tid til grundigt at informere om rollen, øges sandsynligheden for, at kontaktlæreren føler sig velinformeret og engageret i rollen.

2. UDVÆLG EN ENGAGERET KONTAKTLÆRER.

Der opfordres til, at skolen udvælger en kontaktlærer med interesse for elevdemokrati og elevinddragelse. Ved at udvælge en engageret kontaktlærer kan skolen være med til at motivere eleverne til skolens elevrådsarbejde. Foruden dette er det vigtigt, at kontaktlæreren er god til at skabe overblik og er inkluderende over for eleverne.

3. SKAB ET FORUM FOR SPARRING MELLEM KONTAKTLÆRERNE.

Det anbefales, at der etableres et forum for skolens kontaktlærere, hvor der kan sparres mellem både skolens ledelse og øvrige kontaktlærere. Ved at skabe et forum for sparring kan skolen sikre, at kontaktlæreren kan erfaringsudveksle samt internt diskutere udfordringer og metoder til elevinddragelse og engagement. Et sådant forum kan både etableres for de enkelte skoler eller dannes mellem flere erhvervsskoler. Hvis skolerne ønsker at etablere et sådan forum, kan EEO yde sparring herom.

UDVÆLG EN ENGAGERET KONTAKTLÆRER FOR ELEVRÅDET

Et velfungerende elevråd afhænger blandt andet af en engageret kontaktlærer. Vores undersøgelse viser, at kontaktlæreren har en essentiel rolle, når det kommer til at opretholde aktive elevråd på landets erhvervsskoler.

Flere elever i undersøgelsen fortæller, at en engageret kontaktlærer er med til at sikre systematik, engagement og motivation. Ved at udvælge en kontaktlærer kan skolen være med til at understøtte skolens elevråd og samtidig sikre, at elevrådsmøderne afholdes.

Skolen bør sikre, at kontaktlærerne er klædt ordentligt på til opgaven og har både tid, ressourcer og redskaber afsat til at understøtte opstarten og fastholdelsen af elevrådet.

Det vigtigste i arbejdet som kontaktlærer er kommunikationen mellem eleverne og ledelsen. (...) Derfor er det også nødvendigt, at skolen giver mig frie tøjler til at arbejde inden for de rammer, som vi har på skolen, så jeg kan hjælpe de unge mennesker med at få deres indvendinger og ting igennem.

– Jesper Kruse, faglærer og kontaktlærer for elevrådet på RTS

SKOLEUNDERSTØTTET ELEVINDFLYDELSE

Flere elever giver i undersøgelsen udtryk for, at frafald i antallet af elevrådsrepræsentanter kan skyldes, at elevernes forventninger ikke imødekommes.

Samtidig kan det virke demotiverende for elever, hvis skolens ledelse er længe om eller slet ikke reagerer på elevernes ønsker. Ifølge eleverne kan selv helt små ting tage måneder at få ændret, og det kan virke demotiverende.

66,4 procent elever har ikke oplevet at få noget gennemført i den tid, hvor de har siddet i elevrådet.

For at sikre en vedvarende motivation blandt elevrådsrepræsentanter er det vigtigt, at skolen udviser opbakning til elevrådet og deres ønsker. På denne måde vil eleverne opleve, at skolen støtter op om elevrådet og gennem inddragelse giver dem en betydningsfuld stemme.

Derudover anbefales det, at kontaktlæreren giver eksempler på, hvad elevrådet kan få konkret indflydelse på, samt hvad der er muligt at få gennemført.

Ønsker man at sikre engagerede og beslutningsdygtige elevråd, er det nødvendigt, at skolens ledelse tager højde for, at der kan være udskiftning hvert halve år eller oftere i skolens elevråd. Det foreslås, at skolen påtager sig et ansvar for at realisere elevernes ønsker, så de opnår succes med elevrådsarbejdet inden for 20 uger.

Ifølge elevrådsbekendtgørelsens paragraf 15 er skolens ledelse forpligtet til at opfordre elever til at danne et elevråd, hvis de ikke selv tager initiativ hertil.

KAPITEL 4

OPLYSNING TIL FRIVILLIGT ELEVDEMOKRATISK ARBEJDE

OPLYSNING TIL FRIVILLIGT ELEVDEMOKRATISK ARBEJDE

Det andet forandringspotentiale er muligheden for at skabe bedre oplysning til skolens elevrådsarbejde.

Ifølge elevrådsbekendtgørelsens §16 er skolen forpligtet til at oplyse elever om deres ret til at organisere sig i elevråd. 68,1% af de ansatte svarer, at deres skole har et elevråd, mens 33,5% af eleverne svarer, at de ikke ved eller er oplyste om, hvorvidt deres skole har et elevråd.

I forlængelse heraf svarer 74,8% af eleverne, at de ikke ønsker at blive en del af skolens elevråd, hvilket kan skyldes manglende oplysning om elevrådsarbejdet; herunder omfang, indhold og hvad der kan gennemføres.

64,2 procent af de adspurgte elever er ikke blevet gjort opmærksomme på, at de kan blive en del af et elevråd.

Eleverne har ifølge bekendtgørelsens §5 ret til at have to elever siddende i skolens bestyrelse, hvoraf den ene af de to elever har stemmeret. Dog oplyser 20,9% af de ansatte, at de aldrig har oplyst skolens elever om deres mulighed for at organisere sig i bestyrelsen på trods af, at de mener, at bestyrelsesarbejde udgør et vigtigt og dannende aspekt i uddannelsen.

Der er derfor et stort forandringspotentiale i at skabe en bedre oplysningsstrategi, så skolens elever får et større kendskab til elevrådsarbejdet og vigtigheden af at være en medbestemmende part.

Succesfuld elevinddragelse og levedygtige elevråd kræver tydelig kommunikation, oplysning og løbende promovning, så eleverne føler sig velinformerede om deres rettigheder.

I de følgende afsnit præsenteres en række forslag til, hvordan elever kan blive ordentligt oplyste om deres ret til at deltage i elevrådsarbejdet og ligeså idéer til måder, hvorpå elevrådet kan promovere sig selv over for andre elever.

SYSTEMATISK OPLYSNING OM ELEVRÅD

For at sikre et godt kendskab til skolens elevråd anbefales det, at skolen sørger for at have en systematisk tilgang til måden, hvorpå ansatte og elever informeres om elevrådet.

Skolen bør først og fremmest oplyse de ansatte (herunder undervisere, konsulenter, ledere o.l.), så de kan hjælpe med at promovere elevrådsarbejdet over for skolens elever. Det er helt essentielt, at de ansatte er tilstrækkeligt oplyste om, hvorvidt skolen har et elevråd, og hvordan eleverne kan blive en del af det.

Dernæst opfordres der til, at skolen har en fast procedure for, hvordan de informerer nye elever om deres mulighed for at deltage i elevråd og skolens øvrige udvalg hver gang, der starter nye hold på uddannelserne. En fast procedure kan være med til at sikre, at alle elever er veloplyste om de rettigheder og muligheder, de har som elevrådsrepræsentant.

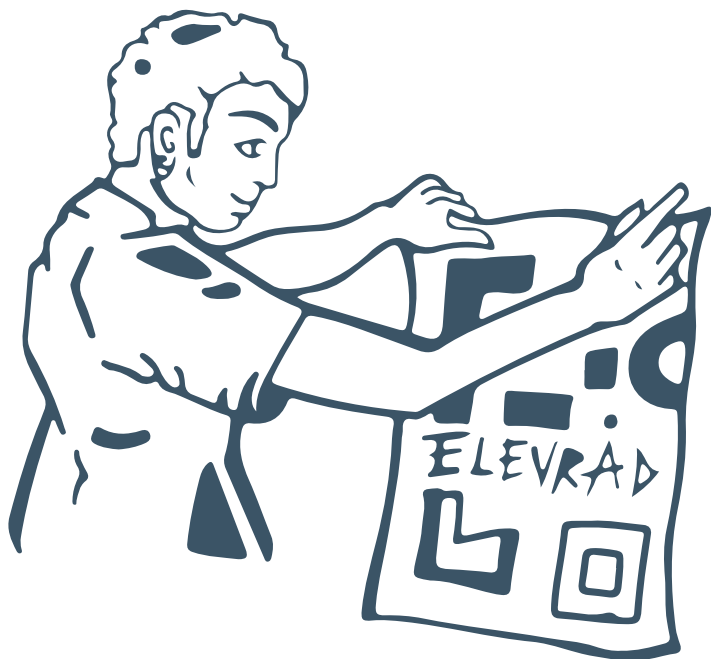
Jeg synes, at den bedste måde at rekruttere elevrådsrepræsentanter er, når eleverne selv kommer rundt i klasserne. Jeg føler, at eleverne får noget andet ud af det, fremfor, hvis det er lærerne, der rekrutterer.

– Anonym elev

Undersøgelsen viser tilmed, at promovningen af elevrådet er mest effektiv, hvis det er elevrådet selv, som står for at rekruttere nye repræsentanter. Det vækker i højere grad identifikation og appellerer til elevernes følelse af ejerskab. Det giver samtidig det afgående hold af elevrådsrepræsentanter mulighed for at fortælle succeshistorier og besvare spørgsmål fra de øvrige elever.

Hvordan kan skolen oplyse eleverne om elevråd?

- Gennem oplysning på skolens hjemmeside og sociale medier.
- Ved at lade skolens elevråd holde oplæg i klasserne.
- Via informationsmateriale ved optagelse af nye elever.
- På morgensamlinger for hele skolen.
- Via demokratidage, hvor skolens elevråd er medarrangør.
- Ved at ophænge plakater på skolens gange.

UDBRED ELEVERNES KENDSKAB TIL SKOLENS ELEVRÅD

Vores undersøgelse viser, at flere elever ikke ved, at de kan få deres interesser varetaget af elevrådet. Det anbefales, at skolen systematisk understøtter kommunikationen mellem elevråd, andre udvalg og de øvrige elever, så kendskabet udbredes, og eleverne får mulighed for at drage nytte af elevrådet.

Det er ikke altid, at der er det store engagement hos eleverne. Derfor bruger jeg meget tid på at informere eleverne om, hvad elevrådet har haft skabt førhen, og hvilke vilkår de har gjort bedre for de elever, der er der i dag.

– Jesper Kruse, faglærer og kontaktlærer for elevrådet på RTS

Skolen skal ifølge elevrådsbekendtgørelsens §16 medvirke til at udbrede elevernes kendskab til elevdemokrati og styrke elevernes demokratiske forståelse. Foruden dette skal de oplyse eleverne om de repræsentative udvalg og deres arbejde samt informere eleverne om, hvordan de henvender sig til elevrådsrepræsentanterne.

Det anbefales, at skolens ledelse og de ansatte opfordrer elever til at tage del i elevrådet og det øvrige demokratiske arbejde, samt at de afvikler supplerende elevinddragende aktiviteter. Eksempler på sådanne aktiviteter kan være:

- Afsættelse af tid til brainstorm af klassens idéer forud for et elevrådsmøde.
- En anonym brevkasse, hvor skolens elever kan dele deres idéer eller bekymringer.
- Afholdelse af halvårslige stormøder, generalforsamlinger eller hackathons, hvor alle elever er inviteret.

”

Grunden til, at jeg fortsat er i elevrådet, skyldes tanken om at kunne gøre noget for mine medstuderende og sikre, at elever fra de håndværksmæssige uddannelser også bliver hørt.

– Alexander, tidligere elev på elektrikeruddannelsen på CELF

KAPITEL 5

ENGAGEMENT OG MOTIVATION TIL ELEVRAADSARBEJDE

ENGAGEMENT OG MOTIVATION TIL ELEVRÅDSARBEJDE

Det tredje forandringspotentiale handler om, hvordan elevernes engagement i og motivation for elevrådsarbejdet øges.

Undersøgelsen viser, at engagerede elever gør det nemmere at fastholde elevrådsrepræsentanter. Dog oplever mange skoler, at det er svært at opretholde elevernes motivation, hvilket kan føre til demotiverede elever, som ikke kan se grund til at tage del i skolens elevrådsarbejde grundet manglende kendskab og oplysning.

Kun 7,3 procent af de adspurgte elever ønsker at være en del af skolens elevråd.

I undersøgelsen svarer 42,6% af eleverne, at de gerne vil have mere indflydelse på deres skole, og 72,5% af de ansatte mener, at eleverne kun i nogen eller mindre grad inddrages på deres skole.

Ved at oplyse eleverne om, at de gennem elevrådsarbejdet har en reel mulighed for at ændre forhold på skolen, vil man kunne styrke elevernes engagement og demokratiske deltagelse.

Det går rigtig fint til at starte med, men så er det som om, at næste gang jeg indkalder til møderne, så smuldrer det, og folk forsvinder. (...) én af grundene til det kan være, at eleverne har forskellige interesser, eller at elevrådet simpelthen er for passivt og ikke lever op til deres forventninger. (...) Jeg tror, at der hvor filmen knækker, det er ved det første og andet møde.

– Erik Poulsen, udviklingskonsulent og kontaktlærer for elevrådet på SOSU H

ØG ELEVENGAGEMENTET

Der opfordres til, at skolen er med til at engagere elever i elevrådsarbejdet. Det kan eksempelvis ske ved at lade repræsentanter fra elevråd, bestyrelse eller andre udvalg tage aktiv del i det oplysende arbejde.

Det anbefales, at kontaktlæreren støtter eleverne i at planlægge og udføre kampagner for elevrådet og derigennem gøre deres arbejde samt bedrifter synlige for skolens øvrige elever. En sådan promovring kan f.eks. ske via morgensamlinger, intranet eller plakater.

Samtidig anbefales det, at skolen eller kontaktlæreren afvikler opstartsarrangementer, når nye elevrådsrepræsentanter bliver en del af elevrådet. Ved at afvikle sådanne arrangementer kan man være med til at sikre engagement, indsigt og motivation blandt de nytiltrådte repræsentanter.

Det anbefales derudover, at der dannes faste rammer for elevrådet. Det kan blandt andet gøres ved at sætte en fast dag og tidspunkt af til afholdelse af møderne.

Der opfordres ligeledes til, at skolens ledelse stiller et fast lokale til rådighed, så elevrådet kan få et tilhørsforhold til lokalet. Det kan være med til at skabe genkendelighed hos eleverne, hvilket kan øge sandsynligheden for, at de vil engagere sig i elevrådet.

Hvad kan skolen gøre for at skabe et øget elevengagement?

- Dan faste rammer for elevrådsmøderne; herunder lokale og tidspunkt.
- Sørg for, at der er forplejning til møderne.
- Oplys eleverne om muligheden for at få medbestemmelse og indflydelse ved at deltage i elevrådsarbejde.
- Lad elevrådet stå for planlægning og afholdelse af sociale arrangementer.

OPBAKNING FRA SKOLENS ANSATTE

Undersøgelsen viser, at kun en tredjedel af de adspurgte elever oplever at blive lyttet til og taget alvorligt, hvis de er utilfredse eller har ideer til noget, der kan forbedres på skolen.

Det anbefales, at skolen oplyser de ansatte om, hvordan de bedre kan inddrage eleverne og opfordre dem til at tage del i skolens elevrådsarbejde, så de kan få indflydelse og føle sig hørt. Når skolen engagerer sig i elevrådsarbejdet og sørger for at være i dialog med eleverne om det, kan det være med til at øge elevernes interesse i at være med.

” Elevrådet og jeg har også et budget for, hvor mange penge, vi reelt må bruge om året, som vi får tildelt af vores ledelse. Elevrådet bestemmer, hvad de vil bruge pengene på, og det prøver jeg også at lokke dem lidt med.

– Jesper Kruse, faglærer og kontaktlærer for elevrådet på RTS

Ifølge elevrådsbekendtgørelsens §10 har elever ret til at deltage i elevrådsmøderne uden det registreres som fravær, da det sidestilles med deltagelse i almen undervisning. På trods af det er der flere elever i undersøgelsen, som har oplevet at få fravær af skolen, når de har deltaget i elevrådsmøder.

Det er vigtigt, at skolerne ved, hvad der står i elevrådsbekendtgørelsen, og det ikke er eleverne, som skal oplyse skolen herom. Det er også vigtigt, at skolen støtter op om elevrådsarbejdet; herunder valg af elevrådsrepræsentanter samt deltagelse i møderne. Det er med til, at eleverne får en positiv oplevelse i at deltage i elevrådsarbejdet.

ELEVRADETS SOCIALE FÆLLESSKAB

Ifølge undersøgelsen oplever mange elever, at det er svært at knytte sig til skolens elevfællesskaber, fordi erhvervsuddannelserne er bygget op af skift mellem skoleforløb og erhvervspraktik. Selvom det er vigtigt, at eleverne fokuserer på deres uddannelse og er dedikerede, når de er i praktik, spiller det sociale også en afgørende rolle for de unge.

I den daglige undervisning og deltagelse i elevrådet får eleverne ikke kun mulighed for at diskutere problemer og ideer til, hvordan skolen kan forbedres. Eleverne får også mulighed for at styrke deres sociale relationer på skolen – til de andre elever såvel som kontaktlærer og skolens ledelse.

Elevrådet kan dermed fungere som et fagligt og socialt fællesskab. Gode sociale fællesskaber og et trygt inddragende miljø kan samtidig hjælpe til at skabe motiverede, ansvarsfulde og fagligt kvalificerede unge.

” Vi har faktisk et stort problem med at få elever ind i vores elevråd. Hver gang der kommer nye elever til vores møder, så ser vi dem ikke igen – ikke engang dem, der ellers virkede rigtig interesserede i at være med.

– Philip, elev på social- og sundhedsassistentuddannelsen på SOSU H

Elevrådet er for alle elever på skolen, og uanset om elevernes motivation for at tage del i elevrådsarbejdet er politisk eller socialt funderet, anbefales det, at eleverne opfordres til at engagere sig.

Gennem elevrådsarbejdet kan eleverne få mulighed for at arrangere sociale arrangementer på skolen, hvilket ikke kun styrker elevrådets fællesskab, men også fællesskabet mellem eleverne på resten af skolen. På denne måde kan eleverne være med til at motivere hinanden til at engagere sig i skolens elevråd.

EKSEMPLER PÅ SOCIALE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF SKOLENS ELEVRÅD

INDSLAG TIL MORGENSAMLING: Elevrådet kan stå for et fast indslag til skolens morgensamling. Indslagene kan indeholde en form for underholdning såsom fællessang, konkurrencer eller øvrige oplæg, der er relevante og spændende for eleverne på skolen. Det kan være med at skabe mere opmærksomhed om elevrådet.

FAGDAGE/INNOVATIONS DAGE: Elevrådet kan planlægge og afholde fag-/innovationsdage på skolen. Her kan de eksempelvis arrangere oplæg fra nuværende og tidligere elever eller mestre fra deres praktikvirksomheder, der kan inspirere og oplyse eleverne om deres fag. Derudover kan man give elever fra forskellige uddannelser mulighed for at vise projekter frem, som de har bygget/designet. Det vil også kunne styrke elevernes faglighed på tværs af uddannelserne.

CAFÉAFTENER: Elevrådet kan planlægge caféaftener på skolen. Aftenerne kan have forskellige temaer – f.eks. comedy, teater eller brætspil. Aktiviteterne kan give eleverne mulighed for at skabe og styrke sociale relationer på skolen i et uformelt miljø.

FESTER: Elevrådet kan stå for planlægningen og afholdelsen af fester på skolen. Her kan det være elevrådets opgave at oplyse om festen, sælge billetter, pynte op samt stå i baren. Elevrådet kan eventuelt danne et festudvalg, hvor alle skolens elever bliver inviteret og har mulighed for at deltage. Fester er en god måde at møde hinanden på og en god måde for elevrådet at promovere sig selv over for de øvrige elever.

KONKURRENCER/STAFETTER: Elevrådet kan stå for at planlægge og arrangere stafet-/konkurrencedage for hele skolen. Disse dage kan have et fagligt præg, demokratisk fokus eller udelukkende fokusere på at styrke de sociale relationer blandt eleverne. Samtidig kan der skabes opmærksomhed på, hvad det vil sige at være med i elevrådet. Det kan også være enkelte og mindre konkurrencer, hvor elever i løbet af en dag eller uge har mulighed for at deltage og vinde mindre præmier.

HYTTETURE: Elevrådet kan tage på hyttetur én gang om året for at ryste eleverne sammen. Det er en god måde at skabe relationer, og det kan samtidig fungere som en motivationsfaktor for at deltage i elevrådet. På disse ture kan der også afsættes tid til elevdemokratiske projekter, hvor eleverne vil have mere tid til at fordybe sig.

SÆSONARRANGEMENTER: Elevrådet kan hjælpe med at planlægge og afholde sommer- og juleafslutninger og samle skolens elever, ansatte og ledelse, når skoleperioder skal opstartes eller afrundes.

”

Elevrådet på erhvervsskolerne er vigtigt, fordi man giver eleverne mulighed for medbestemmelse i at forbedre deres arbejdsplads fremadrettet.

– Jesper Kruse, faglærer og kontaktlærer for elevrådet på RTS

KAPITEL 6

ELEVRÅDSARBEJDE UNDER PRAKTIKPERIODER

ELEVRÅDSARBEJDE UNDER PRAKTIKPERIODER

Det fjerde og sidste forandringspotentiale handler om muligheden for at sikre en fortsat elevinddragelse og for at skabe bedre vilkår for elevrådsarbejde i forbindelse med praktikperioder.

Praktikperioden betyder ofte et endeligt brud med elevrådet, da mange elever ser det som afkoblet fra deres skole. De er mange gange ikke bekendt med, at de fortsat har ret til at deltage i elevrådet under forløbet.

Undersøgelsen viser, at mange ansatte oplever praktikperioderne som benspænd for at fastholde elevråd og sikre elevinddragelse. 61,6% af de ansatte mener tilmed, at praktikperioderne er med til at besværliggøre elevinddragelsen i det skoleudviklende arbejde.

66 procent af de ansatte mener, at praktikperioder gør det svært at fastholde skolens elevråd.

Særligt afstanden mellem skole og praktikplads samt virksomhedernes manglende kendskab til elevrådsarbejdet kan medvirke til et frafald i antallet af elevrådsrepræsentanter i praktikperioder.

Elever i praktik tilegner sig imidlertid ny viden og et nyt indblik i forhold under hovedforløbet, som elevrådet ville have gavn af at diskutere. Af den grund er det vigtigt at nytænke i deltagelsesformerne og rammerne for møderne, så elever i praktik ikke føler sig tvunget til at vælge elevrådsarbejdet fra.

INFORMÉR ELEVERNE OM DERES MULIGHEDER

Undersøgelsen viser, at mange elever tvivler på, hvorvidt de kan og vil fortsætte i elevrådet under deres praktikforløb.

Der opfordres til, at kontaktlæreren – allerede inden elevrådsrepræsentanterne tager i praktik – drøfter de udfordringer, som praktikforløbet kan skabe for elevrådsarbejdet. Ved at gøre dette på forhånd kan man forebygge, at engagerede elever fravælger elevrådsarbejdet, fordi de ikke er blevet bekendt med, hvordan de skal kunne deltage, mens de er i praktik.

Ifølge elevrådsbekendtgørelsens §9 kan det i elevrådets vedtægt bestemmes, at elever efter en afsluttet skoleperiode bevarer deres valgret, valgbarhed og medlemskab af elevrådet, hvis de genoptager undervisningen efter gennemførelsen af praktikperioden. Det er derfor vigtigt, at elevrådet allerede ved de første møder gennemgår elevrådets vedtægter og sammen beslutter, hvorvidt elever i praktik skal bibeholde deres valgret og medlemskab.

Samtidig anbefales det, at skolen er med til at tydeliggøre og informere eleverne om deres muligheder for at deltage i elevrådsarbejdet i praktikperioder.

OVERLEVERING AF ELEVRÅDSARBEJDE

Mange af eleverne i undersøgelsen giver udtryk for, at utilstrækkelig overlevering mellem elevråd kan være en årsag til, at flere elever ikke vender tilbage til elevrådsarbejdet efter praktikperioder. Flere mener, at manglende overlevering udløser en følelse af at "skulle starte forfra", hvilket kan virke demotiverende for en eksisterende elevrådsrepræsentant.

En måde man kan forhindre dette på er ved at tildele eleverne en mentorrolle under deres praktikforløb for derigennem at bevare tilknytningen til elevrådet. Som mentor kan eleverne fortsat deltage i elevrådsarbejdet og samtidig komme med input ude fra virksomheden.

En anden måde at sikre, at eleverne er motiveret til at genoptage elevrådsarbejdet efter praktikperioden er ved at sikre opbakning fra skolen. Det kan gøres gennem tydelig kommunikation, hvor vigtigheden af at deltage i elevrådets arbejde understreges, og hvor elevrådsrepræsentanternes arbejde anerkendes.

GENINTEGRATION I ELEVRÅDET

Elevinddragelse efter praktikperioden er en overset faktor. Det anbefales, at skolen eller kontaktlæreren følger op og sikrer, at eleverne genintegreres i elevrådet efter deres praktikforløb – særligt dem, der er helt eller delvist faldet fra i perioden.

På den måde kan elevrådet og andre udvalg med elevrådsrepræsentanter bedre varetage elevernes interesser under hele deres uddannelse – også under praktikforløbet. Her er kontinuitet og fremdrift i elevrådene afgørende.

INFORMATIONSMATERIALE TIL VIRKSOMHEDEN

I undersøgelsen udtrykker flere elever et behov for at styrke virksomhedernes kendskab til elevrådsarbejdet; herunder omfanget samt vigtigheden af arbejdet.

Flere elever fortæller, at praktikvirksomhedens manglende viden om elevrådsrepræsentantens arbejde og ansvar er en medvirkende årsag til, at de fravælger elevrådet under deres praktikperiode.

Eleverne udtrykker ligeledes en bekymring for, at virksomhederne vil fravælge en elevrådsrepræsentant frem for en ordinær elev, når valget falder på hvem, de vil have som lærling. For at forhindre det anbefales det, at skolen indgår i en dialog med virksomhederne om, hvad det vil sige at være elevrådsrepræsentant.

” Jeg tænker, at udfordringen ligger i, at mester bliver lidt utilfreds over at have en lærling, der ikke er lige så meget til stede som de lærlinge, der ikke er i elevrådet. På den måde kan det godt blive problematisk for personer som mig, der gerne vil skabe de bedste forudsætninger for mine klassekammerater, elever fra de andre klasser og samtidig også lærerne.

– Malthe, elev på tømreruddannelsen på U/Nord

Allerede inden den første samtale kan skolen informere virksomheden om, at den pågældende elev, der skal til samtale, er en del af elevrådet og udfører vigtigt elevdemokratisk arbejde, som skolen bakker op om.

Skolen kan også vælge at udarbejde et informationsmateriale, der skal give virksomhederne indsigt i, hvad elevrådsarbejdet indebærer. Materialet kan eksempelvis præcisere, hvornår og hvor ofte eleven skal deltage i møder samt hvilke rettigheder, eleven har som elevrådsrepræsentant.

Ved at udlevere materiale, der specificerer elevrådsrepræsentantens deltagelse, ansvar og rettigheder, kan eleven og virksomheden lettere forventningsafstemme og finde ud af, hvordan eleven fortsat kan deltage i elevrådsmøderne.

Det gavner således elevens såvel som virksomhedens forståelse, og det kan være med til at mindske sandsynligheden for misforståelser og manglende oplysning, der kan forhindre elevrådsrepræsentanten i at fortsætte sit arbejde.

EKSEMPEL PÅ INFORMATIONSMATERIALE TIL VIRKSOMHEDEN

Beskrivelse af elevens deltagelse i skolens elevrådsarbejde

Kære (Virksomhedsnavn)

Vi ønsker, at eleverne på vores skole engagerer sig i skolens elevråd og det elevdemokratiske arbejde. Vi håber derfor, at I som virksomhed vil støtte op om dette, så vi kan fastholde eleverne i vores elevråd under deres praktikperiode.

Når I som virksomhed laver en uddannelsesaftale mellem jer og en elev, der er engageret i elevrådsarbejde, får I en lærling, der:

- arbejder og kæmper for at forbedre sin uddannelse og skole
- bliver demokratisk dannet og lærer vigtigheden af at have en stemme i samfundet
- er fagligt og socialt stærk
- kan udføre opgaver selvstændigt

Elevers deltagelse i elevrådsarbejdet kræver at:

- eleven er fraværende 2-4 timer om måneden, mens vedkommende deltager i elevrådsmøder
- I som virksomhed støtter eleven i sit demokratiske engagement
- I støtter elevens interesse i at tage del i skolens demokratiske arbejde

Det er en fordel for både elev og virksomhed at have en lærling, der er engageret i skolens elevrådsarbejde. Gennem arbejdet tillærer eleven sig en række færdigheder, der tjener arbejdsmarkedet. Eleven har tilmed mulighed for at kæmpe for bedre vilkår inden for jeres fag og uddannelse.

Med venlig hilsen
(Skolens leder)

FLEKSIBEL MØDEDELTAGELSE

Fleksibilitet og online deltagelse er værktøjer, der kan være med til at sikre en større deltagelse under praktikforløb.

Undersøgelsen viser, at den fysiske afstand mellem skole og virksomhed er en af de mest hyppige årsager til, at eleverne ikke deltager i møderne. Her kan skolen med fordel tilbyde muligheden for online mødedeltagelse.

”

Jeg tror, at årsagen til, at elever stopper elevrådsarbejdet under praktik skyldes, at mange elevrådsmøder bliver afholdt, imens man går i skole. Når man er ude i lære, så passer det bare ikke altid sammen. Dog har det med corona måske været lidt nemmere, da man har kunnet gøre det virtuelt.

– Alexander, tidligere elev på elektrikeruddannelsen på CELF

Kontaktlæreren opfordres til at hjælpe elevrådet med at afgøre omfanget af mødedeltagelsen for elever i praktik samt muligheden for online deltagelse eller andre alternative mødeformer – eksempelvis fyraftensmøder med mulighed for aftensmad.

”

Når man er elevrådsrepræsentant, betyder det, at man skal repræsentere nogle. Derfor bør man gå ud og være i dialog med dem, man repræsenterer. Men det er jo svært, når man er i praktik og derfor ikke er tilknyttet en klasse. Derfor ser jeg i virkeligheden også et demokratisk problem i muligheden for at deltage i elevrådsarbejde under praktikperioder.

– Valdemar, tidligere elev

KAPITEL 7

ELEVRÅDS- BEKENDTGØRELSEN

ELEVRÅDSBEKENDTGØRELSEN

Elevrådsbekendtgørelsen (Retsinformation, 2013) er en lovtekst, der skal sikre elevernes ret til at blive hørt på erhvervsskolerne.

Bekendtgørelsen indeholder de rettigheder, som eleverne har på skolen med hensyn til medbestemmelse, og hvad skolen skal gøre for eleverne i forbindelse med elevrådsarbejdet.

BEKENDTGØRELSE OM ELEVRÅD VED INSTITUTIONER FOR ERHVERVSRETTET UDDANNELSE

Bekendtgørelse om elevråd ved institutioner for almen gymnasial uddannelse, almen voksenuddannelse eller erhvervsrettet uddannelse samt private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen

I medfør af § 27, stk. 1, og § 58, stk. 2, i lov om institutioner for almen gymnasial uddannelse og almen voksenuddannelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 880 af 8. august 2011, § 35 i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 878 af 8. august 2011, § 7 i lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen (hf-kurser), jf. lovbekendtgørelse nr. 950 af 24. september 2012, og § 4, stk. 3, i lov nr. 166 af 14. marts 2001 om elevers og studerendes undervisningsmiljø, fastsættes:

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Bekendtgørelsen gælder for:

- 1) Institutioner for almen gymnasial uddannelse og almen voksenuddannelse.
- 2) Institutioner for erhvervsrettet uddannelse.
- 3) Private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen (hf-kurser).
- 4) Gymnasieafdelingen på Sankt Annæ Gymnasium.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Elevråd: Elevråd eller kursistråd ved de i § 1 nævnte institutioner m.v.
- 2) Elever: Elever eller kursister på de i § 1 nævnte institutioner m.v.

Elevrådets opgaver

§ 3. Elevrådet er elevernes repræsentation over for institutionen.

§ 4. Elevrådet varetager gennem samarbejde med bestyrelsen, lederen og øvrige personalegrupper elevernes fælles undervisningsmæssige, faglige, kulturelle, personlige og økonomiske interesser på institutionen.

Stk. 2. Elevrådet har ret til at afgive indstillinger om de forhold, der er nævnt i stk. 1.

§ 5. Ved de i § 1, nr. 1 og 2, nævnte institutioner udpeger elevrådet to medlemmer til institutionens bestyrelse, af hvilke den ene har stemmeret. Den stemmeberettigede skal være myndig.

Stk. 2. Ved de i § 1, nr. 3, nævnte institutioner udpeger elevrådet en repræsentant til institutionens bestyrelse. Repræsentanten har ikke stemmeret i bestyrelsen, medmindre andet er fastsat i institutionens vedtægt.

§ 6. Elevrådet udpeger repræsentanter til alle udvalg m.v., som institutionen har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for eleverne i almindelighed. Det gælder dog ikke udvalg m.v., hvor elevers deltagelse ville stride mod anden lovgivning.

Stk. 2. Elevrådet kan udpege undervisningsmiljørepræsentanter, jf. lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Elevrådets nedsættelse og valg af medlemmer

§ 7. Ved de i § 1 nævnte institutioner m.v. har eleverne ret til at danne et elevråd.

Stk. 2. På en institution med flere uddannelser eller afdelinger nedsættes ét elevråd for hele institutionen. Det kan fastsættes i vedtægterne, jf. § 12, stk. 2, nr. 1, at elevrådet herudover kan nedsætte faste råd for de enkelte uddannelser eller afdelinger på institutionen.

§ 8. Elevrådets medlemmer vælges på et årligt ordinært elevmøde, hvortil alle elever på institutionen skal indbydes og have adgang med stemmeret. Det kan fastsættes i vedtægterne, jf. § 12, stk. 1, nr. 4, at det årlige ordinære elevmøde afholdes adskilt på hver afdeling.

Stk. 2. Et elevråd fungerer indtil det næste årlige ordinære elevmøde, eller indtil et nyt elevråd er valgt på et elevmøde for resten af perioden indtil det næste årlige ordinære elevmøde. Hvis et elevråd i enighed beslutter at træde tilbage, skal institutionens leder opfordre eleverne til at vælge et nyt elevråd for resten af perioden indtil det næste årlige ordinære elevmøde.

§ 9. Alle elever på institutionen har valgret og er valgbare til elevrådet.

Stk. 2. På institutioner, der har udbud af erhvervsuddannelser, kan det bestemmes i elevrådets vedtægt, at elever på en erhvervsuddannelse efter afsluttet skoleperiode bevarer valgret og valgbarhed til og medlemskab af elevrådet, hvis de efter gennemførelse af en praktikperiode i uddannelsen forventes at genoptage undervisning på institutionen.

§ 10. Elevrådets medlemmer er ulønnede.

Stk. 2. Deltagelse i elevrådsmøder, herunder deltagelse i møder i faste råd, jf. § 12, stk. 2, nr. 1, i undervisningstiden sidestilles med deltagelse i undervisningen og registreres ikke som fravær. Mødernes tidsmæssige placering og udstrækning skal dog være aftalt med institutionens leder.

Elevrådets vedtægt og forretningsorden

§ 11. Et forslag til elevrådets vedtægter udarbejdes af elevrådet, jf. dog § 15, stk. 2, og vedtages på et elevmøde, der indkaldes af elevrådet, og hvortil alle elever har adgang med tale- og stemmeret.

Stk. 2. Alle beslutninger om ændringer af elevrådets vedtægt skal vedtages på et elevmøde, jf. stk. 1.

Stk. 3. Elever, der ikke er medlemmer af elevrådet, kan stille forslag til ændringer af elevrådets vedtægter.

§ 12. Elevrådets vedtægter skal indeholde bestemmelser om:

- 1) Elevrådets størrelse.
- 2) Fremgangsmåden ved valg af elevrådsmedlemmer og eventuelt af suppleanter, herunder eventuelt om fast repræsentation for forskellige uddannelser eller afdelinger.
- 3) Eventuel bevarelse af valgret og valgbarhed under praktikperioder, jf. § 9, stk. 2.
- 4) Afholdelse af det årlige ordinære elevmøde, jf. § 8, stk. 1, herunder hvornår mødet senest skal holdes, frister for indkaldelse til mødet og for indgivelse af forslag til behandling på mødet samt faste dagsordenspunkter.
- 5) Afholdelse af øvrige elevmøder, herunder frister for indkaldelse til mødet og for indgivelse af forslag til behandling på mødet.
- 6) Elevrådets økonomi og regnskabsaflægelse.
- 7) Fremgangsmåden ved vedtægtsændringer.

Stk. 2. Elevrådets vedtægt kan indeholde yderligere bestemmelser, herunder om:

- 1) Elevrådets nedsættelse af faste råd for enkelte uddannelser eller afdelinger på institutionen samt om valg til sådanne råd og deres sammensætning og opgaver.
- 2) Elevrådets nedsættelse af faste udvalg samt om valg til sådanne udvalg og deres sammensætning og opgaver.
- 3) Elevrådets udpegning af undervisningsmiljørepræsentanter, jf. § 6, stk. 2.

§ 13. Der skal forud for det årlige ordinære elevmøde, jf. § 8, stk. 1, og § 12, stk. 1, nr. 4, være foretaget regnskabsmæssig revision af elevrådets regnskab af to regnskabskyndige personer, der er udpeget af elevrådet og institutionens leder i forening.

§ 14. Elevrådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Institutionens samarbejde med elevrådet

§ 15. Institutionens leder er forpligtet til at opfordre eleverne til at danne et elevråd, hvis eleverne ikke selv tager initiativ hertil.

Stk. 2. Hvis institutionen ikke har et elevråd, kan institutionens leder i samarbejde med interesserede elever udarbejde et vedtægtsforslag med henblik på at holde et elevmøde, jf. § 11, stk. 1.

§ 16. Institutionens leder skal i samarbejde med elevrådet medvirke til at udbrede kendskabet blandt eleverne til elevrådet, herunder rådets virke og opgaver, for at styrke den demokratiske forståelse blandt eleverne.

Stk. 2. Institutionens leder skal løbende sikre et samarbejde med elevrådet om at udbrede elevernes kendskab til elevdemokratiet, herunder via informationsmateriale, brug af institutionens hjemmeside og information om det årlige ordinære elevmøde, jf. § 8, stk. 1, og § 12, stk. 1, nr. 4.

§ 17. Institutionen yder elevrådet tilskud til elevrådsarbejdet, herunder eventuelle udgifter til medlemskab af organisationer eller deltagelse i arrangementer af elevdemokratisk karakter. Institutionens bestyrelse fastsætter tilskuddets størrelse under hensyntagen til et budgetforslag fra elevrådet.

Stk. 2. Elevrådet kan have andre indtægter end institutionens tilskud efter stk. 1.

§ 18. Institutionen stiller et egnet lokale og kontorfaciliteter til rådighed for elevrådet. Institutionen stiller endvidere et egnet lokale til rådighed til brug for kulturelle, oplysende og organisatoriske møder i regi af elevrådsarbejdet, herunder elevmøder.

Stk. 2. Institutionens leder beslutter, hvordan og i hvilket omfang lokalerne kan benyttes. Ikrafttrædelse

§ 19. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. februar 2013.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 31 af 15. januar 2007 om elevråd på institutioner, der udbyder almen gymnasial uddannelse eller almen voksenuddannelse og bekendtgørelse nr. 433 af 31. maj 1991 om elevråd ved erhvervsskoler.

Ministeriet for Børn og Undervisning, den 30. januar 2013

P.M.V.

LARS MORTENSEN AFDELINGSCHEF

BEKENDTGØRELSENS VIGTIGSTE PUNKTER

Nedenstående afsnit har til formål at give et hurtigt overblik over de punkter i bekendtgørelsen, som vedrører elevernes rettigheder i forhold til elevdemokrati, medindflydelse og elevråd samt skolens forpligtelser. Formålet med gennemgangen er, at du som læser hurtigt kan danne dig et billede af, hvilke paragraffer, der er særligt vigtige at videreformidle til elever, ansatte eller ledere, der beskæftiger sig med elevrådsarbejde på en erhvervsskole.

OVERSIGT OVER BEKENDTGØRELSEN

§ 4, stk. 2 Elevrådet har ret til indflydelse på og deltagelse i arbejdet med emner, der berører elevernes undervisningsmæssige, faglige, kulturelle, personlige og økonomiske interesser.

§ 5 Elevrådet har ret til at udnævne to elever, der kan deltage i skolens bestyrelsesmøder. Af disse elever har den ene elev stemmeret til bestyrelsesmøderne og skal være myndig.

§ 6 Elevrådet har ret til at udpege repræsentanter, der kan deltage i de af skolens udvalg, der behandler spørgsmål af betydning for eleverne. Det gælder ikke udvalg, hvor deltagelse af elever strider mod anden lovgivning.

Elevrådet har mulighed for at udpege undervisningsmiljørepræsentanter til arbejde vedrørende elevernes undervisningsmiljø.

§ 7 Skolens elever har ret til at danne et elevråd på skolen. I tilfælde af, at skolen består af flere afdelinger/uddannelser, **har eleverne mulighed for** at danne et elevråd for hver af disse, hvis det indskrives i vedtægterne.

§ 8 Alle elever skal informeres om skolens årlige ordinære elevrådsmøde, hvor der vælges elevrådsrepræsentanter. **Alle elever har stemmeret** til dette valg.

§ 9 Alle elever har valget og er valgbare til elevrådet.

Hvis elever i praktik skal bevare deres valget, valgbare og medlemskab af elevrådet **skal det indskrives i elevrådets vedtægter.**

§ 10, stk. 2 Elever, der deltager i elevrådsmøder i undervisningstiden **har ret til lovligt fravær**, da deltagelse i møderne sidestilles med deltagelse i undervisning. **Skolens leder skal** kende til tidspunkt og varighed for mødet.

§ 13 Skolens leder skal i samarbejde med elevrådet hjælpe med at udpege to regnskabskyndige til den regnskabsmæssige revision, der skal foregå forud for det årlige ordinære elevrådsmøde.

§ 15 Skolens leder er forpligtet til at opfordre eleverne til at danne et elevråd, hvis de ikke selv tager initiativ hertil.

§ 16, stk. 1 og 2 Skolens leder skal i samarbejde med elevrådet hjælpe med at udbrede kendskabet til elevrådet blandt de øvrige elever; herunder elevrådets virke og opgaver for at styrke den demokratiske forståelse blandt eleverne.

Skolens leder skal løbende sikre et samarbejde med elevrådet om at udbrede elevernes kendskab til elevdemokratiet.

§ 17 Skolen skal give tilskud til elevrådsarbejdet. Skolens bestyrelse fastsætter tilskuddets størrelse på baggrund af budgetforslag fra elevrådet.

§ 18 Eleverne har ret til, at skolen stiller et egnet lokale og kontorfaciliteter til rådighed for elevrådet.

AFRUNDING

EEO håber, at hæftet har været med til at give dig inspiration til dit videre arbejde med elevinddragelse og elevråd. Ved at sætte fokus på vigtigheden af elevernes demokratiske deltagelse, kan vi sammen være med til at vise eleverne, at deres stemme er betydningsfuld og give dem det momentum, de skal bruge for at engagere sig i elevrådsarbejdet.

For EEO er det vigtigt, at eleverne føler, at skolen i lige så høj grad er deres, og at det betaler sig at deltage i demokratiet – uanset hvor stort eller småt det må være.

Målet med hæftet er at klæde dig bedre på til at sikre elevinddragelse og opretholdelse af det elevdemokratiske arbejde – uanset din rolle i det foretagende.

Ungdommen er fremtidens fundament, og derfor er det særligt vigtigt, at de allerede under deres uddannelse oplever, hvad det vil sige at være demokratisk medborger, og at de ved hvor betydningsfuldt det er at have en demokratisk stemme i samfundet.

VIL DU VIDE MERE?

For yderligere viden om projektet og øvrig litteratur omhandlende elevdemokrati, elevråd og elevinddragelse kan du finde mere læsestof på EEO's hjemmeside under fanen Elevdemokrati.

Erhvervsskolernes ElevOrganisation (EEO) har lavet dette inspirationshæfte til dig, som ønsker at få inspiration til at styrke elevdemokratiet på erhvervsskoler.

Demokrati er ikke blot at stemme til valg - det er også at få indflydelse på sin egen hverdag. Ungdommen er fundamentet for fremtiden. Derfor er det afgørende, at de unge allerede under deres uddannelse udvikler og styrker deres demokratiske stemme og bevidsthed.

Aktive elevråd er med til at give eleverne medbestemmelse over deres uddannelse. Helt konkret giver hæftet et bud på fire forandringspotentialer, som man med fordel kan inkorporere i hverdagen på de danske erhvervsskoler:

1. Systematisering af elevinddragelse
2. Oplysning til frivilligt elevdemokratisk arbejde
3. Engagement og motivation til elevrådsarbejde
4. Elevrådsarbejde under praktikperioder

Hæftet kan læses af alle, der er interesseret i elevdemokrati, men det er særligt relevant for skoleledere og ansatte på erhvervsskoler samt andre, der beskæftiger sig med området.

EEO håber, at hæftet giver dig inspiration til at fortsætte indsatsen for mere elevdemokratiske erhvervsuddannelser.

